

# OBSAH

BUĎ SVĚTLO! .....	13
-------------------	----

## A) Sjednocená teorie Všeho?

1. ZÁHADA SKUTEČNOSTI .....	16
Dvojí záhada. ....	17
Nový model světa: Koperník, Kepler, Galilei .....	18
Církev proti přírodním vědám .....	19
Vítězství přírodních věd. ....	21
2. FYZIKÁLNÍ POPIS POČÁTKU .....	22
Nová fyzika: Einsteinův relativistický časoprostor .....	23
Rozpínající se vesmír .....	23
Velký třesk a jeho důsledky .....	25
3. CO OBSAHUJE SVĚT VE SVÉM NITRU.....	27
<i>HEISENBERG</i> a kvantová teorie. ....	27
Teorie Všeho – veliká naděje .....	28
GUT místo GOD? Hawking. ....	30
Teorie Všeho – velké zklamání .....	31
4. SPOR O ZÁKLADY MATEMATIKY .....	32
Bezesporná matematika? Gödel .....	33
Definitivní teorie Všeho .....	34
Příležitost ke kritické sebereflexi .....	35
5. NEDOSTATEČNOST POZITIVISMU .....	37
Odmítnutí toho, co je metaempirické? Popper .....	38
Opravdu jen nesmyslné pseudoproblémy? .....	39

Prokázat všechny výroky jako pravdivé není možné ani v přírodních vědách. ....	40
Vlastní zákony a meze přírodovědeckého poznání .....	42
<b>6. SKUTEČNOST JE NEJISTÁ .....</b>	<b>43</b>
Vesmír – člověk – já. ....	44
Mnohorozměrná a mnohovrstevná skutečnost. ....	45
Rozum, ne však pouze rozum. ....	46
<b>7. PŘÍRODNÍ VĚDY A TEOLOGIE: ODLIŠNÉ PERSPEKTIVY .....</b>	<b>48</b>
Přírodověda: základ, nikoli však celek. ....	48
I teologie potřebuje sebekritiku .....	49
Fyzikální poznání nemůže překročit svět zkušenosti .....	51
Místo konfrontačního či integračního modelu model komplementární. ....	52

## B) Bůh jako počátek?

<b>1. OTÁZKA POČÁTKU POČÁTKŮ .....</b>	<b>53</b>
Počáteční singularita .....	54
„Koperníkovský obrat“ ve filozofii: Descartes .....	55
Důkazy existence Boží – odsouzené k nezdaru: Kant .....	56
Ztroskotávají i důkazy opačné .....	57
<b>2. BLOKUJE PŘÍRODNÍ VĚDY KRITIKA NÁBOŽENSTVÍ? .....</b>	<b>58</b>
Oprávněnost a neoprávněnost kritiky náboženství:	
Feuerbach – Marx – Freud .....	58
Smrt Boha? Nietzsche .....	59
Přírodní vědy se musí bez Boha obejít. ....	60
Ateismus je pochopitelný, nikoli však nevyhnutelný. ....	62

3. KDE SE VZALY PŘÍRODNÍ KONSTANTY?.....	63
Vesmír – konečný v čase a prostoru.....	63
Intelektuální bezmoc před otázkou vzniku světa.....	65
Kde se berou principy vesmírného řádu?.....	67
Instinktivní opozice.....	69
4. REAKCE NA JEMNÉ VYLADĚNÍ VESMÍRU.....	70
Kosmologická spekulace: alternativní vesmíry.....	71
Další otázka: náš vesmír – jeden z mnoha?.....	72
Kosmologická demonstrace: vesmír od designéra.....	75
Další otázka: fyzikální důkaz existence Boží?.....	77
Pochybná základní motivace.....	77
5. PROČ NĚCO VŮBEC EXISTUJE A PROČ NAOPAK NEEEXISTUJE NIC?.....	79
Řešení hádanky světa?.....	80
S věděním vzrůstá i nevědomost.....	81
Přiblížení prapůvodnímu tajemství.....	84
Bůh jako hypotéza.....	85
Bůh jako skutečnost.....	86
Archimedovský bod.....	88

## C) Stvoření světa nebo evoluce?

1. POČÁTEK JAKOŽTO POČÁTEK VÝVOJE.....	90
Evoluce biologických druhů: Darwin.....	91
Původ člověka z říše zvířat.....	92
2. TEOLOGICKÁ OBRANA.....	94
Anglikánské potíže.....	94
Druhý případ Galilei pro katolickou církev.....	95
Protestantský kreacionismus.....	96

3. EVOLUCE S BOHEM NEBO BEZ NĚHO? .....	98
Pokrok bez Boha: Comte .....	99
Evoluce směrem k Bohu: Teilhard de Chardin .....	100
Bůh v procesu: Whitehead .....	103
4. JAK MYSLET BOHA? .....	105
Je nějaká alternativa slova Bůh? .....	106
Bůh – nadpozemská bytost? .....	107
Časoprostor, obklopený věčností a nezměrností .....	108
Je Bůh osoba? .....	110
5. BIBLE A STVOŘENÍ .....	112
Mýty o stvoření ve světových náboženstvích .....	112
Potřeba informací .....	114
Magna Charta židovsko-křesťanského světového názoru .....	116
Metaforický obrazný jazyk .....	118
Žádná harmonizace či směšování .....	119
6. SVĚDECTVÍ VÍRY O PRVOPOČÁTKU .....	121
Stvoření času a prostoru z ničeho .....	121
Jaký je smysl víry ve stvoření dnes? .....	122
„V nepřístupném světle“ .....	126

## D) Život ve vesmíru?

1. ODKDY EXISTUJE ŽIVOT? .....	128
Co je to „život“? .....	129
Jsme ve vesmíru sami? .....	130
Neúspěšné hledání .....	132
2. JAK VZNIKL ŽIVOT? .....	134
Nositelé života .....	134
Hmota se organizuje sama .....	136

3. NÁHODA NEBO NUTNOST? .....	138
Přednost má náhoda? .....	138
Náhodu řídí přírodní zákony .....	139
Je Bůh nadbytečný? .....	140
Existenciální alternativa .....	141
4. PROČ EXISTUJE VESMÍR, KTERÝ JE ŽIVOTU PŘÁTELSKÝ? .....	143
Evoluce směrem k člověku .....	143
Antropický princip? .....	144
Neexistuje nějaké definitivní odůvodnění .....	146
5. ZÁZRAKY .....	148
Porušení přírodních zákonů? .....	148
Výsledky biblické kritiky .....	149
Zázraky poukazují na víru .....	150
6. JAK CHÁPAT BOŽÍ PŮSOBENÍ? .....	151
Zduchovnělé pojetí Boha .....	151
Nekonečné působí v tom, co je konečné .....	152
Bůh a svět si nekonkurují .....	153

## E) Počátek lidstva

1. FYZICKÝ VÝVOJ ČLOVĚKA .....	157
Vývoj člověka jako druhu .....	158
Člověk pochází z Afriky .....	159
Nejstarší stopy náboženství .....	161
2. DUŠEVNÍ VÝVOJ ČLOVĚKA .....	163
Problém duše a těla .....	164
Psýché místo duše .....	165
Podmíněná svoboda .....	166
Řízený prostředím a naprogramovaný .....	167

3. MOZEK A DUCH .....	168
Je člověk determinován fyzikálně-chemickými procesy v mozku? .....	169
Je svobodná vůle pouhou iluzí? .....	170
Neurovědní zlehčování odpovědnosti a viny .....	172
4. MEZE NEUROVĚDY .....	173
Na rozhodující úrovni mozku nic nevíme .....	174
Velké otázky neurověd .....	175
Chemie a fyzika neobjasňují já .....	178
Zkušenost svobody .....	180
Duchovní vesmír .....	181
5. POČÁTKY LIDSKÉHO ÉTOSU .....	184
Evolučněbiologické a sociokulturní faktory .....	184
Pra-étos jako báze světového étosu .....	185
I biblický étos má dějiny .....	186
Jedno světlo a více světel .....	187
EPILOG: KONEC VŠECH VĚCÍ .....	190
Fyzikální hypotézy o konci .....	190
Apokalyptická vidění konce .....	192
Smysl biblických vidění .....	194
Umřít do světla .....	195
Poznámky .....	197
Poděkování autora .....	217
Poděkování překladatele .....	219